

جمع بندی:

مسئله دارای ۶ فرض است:

فرض ۱ در مورد موضوع خاص:

اگر امر دائر مدار حکم الزامی و حکم غیر الزامی است (وجوب - استحباب / وجوب - کراهت / وجوب - اباحه / حرمت - استحباب / حرمت - کراهت / حرمت - اباحه و یا: مثلاً حرمت - استحباب / کراهت / ...) و یا دائر مدار حکم الزامی و عدم الحکم است (مطابق نظر امام)

مجتهد به حکم الزامی فتوا می دهد

مكلف می خواهد مطابق حکم الزامی عمل کند (یعنی مثلاً اگر دائر مدار حرمت - استحباب است، حتماً عمل را ترک کند، یا اگر دائر مدار وجوب - استحباب است، عمل را حتماً به جای آورد)

حکم شرعی: مكلف می تواند احتیاطاً عمل / ترک عمل کند. (یک)

مكلف می خواهد مطابق حکم غیر الزامی عمل کند

حکم شرعی: جایز نیست (دو)

فرض ۲ در مورد موضوع خاص:

حکم شرعی: مكلف چه بخواهد آن کار را انجام دهد و چه بخواهد آن کار را ترک کند، باید تقلید کند (پنج)

اگر امر دائر مدار حکم الزامی وجوبی و حکم الزامی تحریمی است

فرض ۳ در مورد موضوع خاص:

اگر امر دائر مدار حکم غیر الزامی است (استحباب - کراهت / استحباب - اباحه، اباحه - کراهت / یا: استحباب - کراهت - اباحه) یا: اگر امر دائر مدار حکم غیر الزامی و عدم حکم بود (مطابق نظر امام)

حکم شرعی: مجتهد به هر کدام از اطراف فتوی دهد و مكلف هر کدام را خواست اخذ کند: مكلف می تواند تقلید کند و می تواند تقلید نکند (شش)

فرض ۴ در مورد موضوع خاص:

مسئله نهم: تقلید در جایی که امکان احتیاط فراهم نیست:

۱. مرحوم سید در عروة [مسئله ۶] تصریح دارد که مکلف اگر مجتهد نیست و احتیاط هم برای او ممکن نیست، واجب است که تقلید نماید.

۲. اما با توجه به آنچه در ذیل مسئله قبل آوردیم، باید در مسئله قائل به تفصیل شد:

